

— alle kosten die niet voortvloeien uit de hierboven niet vermelde onderhoudsopdrachten, o.a. de kosten voor de installatie of de uitbreiding van de openbare verlichting, de kosten voor de vervanging van verlichtingen of palen (met uitzondering van die bedoeld in § 1, 3°), de kosten voor de levering van energie, de kosten voor de overname van de openbare verlichtingsnetten door de distributienetbeheerders en voor de aansluiting op het distributienet, de kosten voor de vervanging van de wikkelingen van de familie "kwikdamp lage druk" voor de decoratieve verlichting en de kosten voor het vervoer en de distributie van de elektrische energie die nodig is voor de werking van de gemeentelijke verlichtingsinstallaties.

De gezamenlijke kosten, o.a. inzake arbeidskrachten, materiaal en verleende diensten, die niet onder de openbare dienstverplichting van de distributienetbeheerder vallen, blijven ten laste van de gemeentebesturen-eigenaars, elk wat hem betreft.

Art. 5. § 1. De distributienetbeheerder bezorgt zijn aangesloten gemeenten en de CWaPE jaarlijks uiterlijk 1 december een rapport waarin het preventief onderhoud en de plaatsing van aftoppings- en stabiliseringsuitrustingen voor het volgende jaar economisch gerechtvaardigd worden. Dat rapport verwijst naar de uitgaven voor het onderhoud van de openbare verlichting van de vorige jaren.

§ 2. De distributienetbeheerders bezorgen de CWaPE jaarlijks uiterlijk 31 maart en voor het eerst in 2010 een syntheserapport op grond waarvan controle gevoerd kan worden op de kosten die resulteren uit de openbare dienstverplichting gedurende het vorige jaar. De CWaPE brengt advies uit binnen zestig dagen na ontvangst van het rapport van de netbeheerder. De CWaPE maakt in overleg met de distributienetbeheerder een model van rapport op.

§ 3. Op dezelfde wijze bezorgen de distributienetbeheerders de verenigde steden en gemeenten een jaarlijks syntheserapport met gegevens over de verschillende activiteiten i.v.m. het onderhoud van de openbare verlichting, alsook over het herstel van de defecten die op hun net gemeld worden. Dat rapport bevat alle aanbevelingen ter vermindering van de onderhoudskosten en toont aan dat de maatregelen die al genomen zijn, zowel qua energieverbruik als qua onderhoudskosten, relevant zijn.

Art. 6. De Minister van Energie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Namen, 6 november 2008.

De Minister-President,

R. DEMOTTE

De Minister van Huisvesting, Vervoer en Ruimtelijke Ontwikkeling,

A. ANTOINE

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST — REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

MINISTERIE

VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

N. 2008 — 4306

[C — 2008/31599]

13 NOVEMBER 2008. — Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot bepaling van de handelingen en werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning, van het advies van de gemachtigde ambtenaar, van de gemeente of van de koninklijke commissie voor monumenten en landschappen of van de medewerking van een architect

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect, inzonderheid op artikel 4, derde lid;

Gelet op het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening, goedgekeurd bij besluit van de Regering van 9 april 2004 en bekrachtigd door de ordonnantie van 13 mei 2004, inzonderheid op de artikelen 98, § 2, 154, 177, § 3, eerste en tweede lid en 207, § 1, vijfde lid;

Gelet op het advies van de Raad van State nr 45.046/2/V van 8 september 2008;

Op voordracht van de Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Ruimtelijke Ordening en Monumenten en Landschappen;

Na beraadslaging,

Besluit :

TITEL I. — DEFINITIES

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit, dient men te verstaan onder :

1° « BWRO » : het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening goedgekeurd bij besluit van de Regering van 9 april 2004 en bekrachtigd door de ordonnantie van 13 mei 2004;

2° « Minister » : de Minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening;

3° « het Bestuur » : het Bestuur Ruimtelijke Ordening en Huisvesting;

4° « Advies van de overlegcommissie » : advies van de overlegcommissie bedoeld in artikel 9 van het BWRO;

MINISTERE

DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

F. 2008 — 4306

[C — 2008/31599]

13 NOVEMBRE 2008. — Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale déterminant les actes et travaux dispenses de permis d'urbanisme, de l'avis du fonctionnaire délégué, de la commune ou de la commission royale des monuments et des sites ou de l'intervention d'un architecte

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu la loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d'architecte, notamment l'article 4, alinéa 3;

Vu le Code bruxellois de l'aménagement du territoire adopté par l'arrêté du Gouvernement du 9 avril 2004 et ratifié par l'ordonnance du 13 mai 2004, notamment les articles 98, § 2, 154, 177, § 3, alinéa 1er et 2 et 207, § 1er, alinéa 5;

Vu l'avis du Conseil d'Etat n°45.046/2/V du 8 septembre 2008;

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé notamment de l'Aménagement du Territoire et des Monuments et des Sites;

Après en avoir délibéré,

Arrête :

TITRE 1er. — DEFINITIONS

Article 1er. Pour l'application du présent arrêté, on entend par :

1° « CoBAT » : le Code bruxellois de l'aménagement du territoire adopté par l'arrêté du Gouvernement du 9 avril 2004 et ratifié par l'ordonnance du 13 mai 2004;

2° « Ministre » : le Ministre qui a l'Aménagement du territoire dans ses attributions;

3° « l'Administration » : l'Administration de l'Aménagement du territoire et du logement;

4° « Avis de la commission de concertation » : avis de la commission de concertation visé à l'article 9 du CoBAT;

5° « advies van de koninklijke commissie voor monumenten en landschappen » : advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen bedoeld in artikel 11 van het BWRO;

6° « advies van de gemeente » : advies van het college van burgemeester en schepenen vereist krachtens het BWRO;

7° « advies van de gemachtigde ambtenaar » : advies van de ambtenaar van het Bestuur bedoeld in artikel 5 van het BWRO;

8° « beschermd goed » of « goed dat het voorwerp uitmaakt van een beschermingsmaatregel » : monument, geheel van onroerende goederen, landschap of archeologisch opgravingssterrein dat beschermd is of op de bewaarijst ingeschreven staat of dat het voorwerp uitmaakt van een procedure tot bescherming of tot inschrijving op de bewaarijst, met toepassing van titel V van het BWRO;

9° « architecturaal aspect » : geheel van de kenmerken van de volumes en van het buitenomhulsel van een gebouw dat bijdraagt tot de architecturale samenstelling van het geheel;

10° « hoogstam » : boom waarvan de stam op 1,50 m van de grond een omtrek van minstens 40 cm heeft en die ten minste 4,00 m hoog is;

11° « vloeroppervlakte » : som van de overdekte vloeren met een vrije hoogte van ten minste 2,20 m van alle lokalen, behalve de lokalen gelegen beneden het terreinniveau die voor parkeerplaatsen, kelders, technische voorzieningen en opslagplaatsen bestemd zijn.

De vloerafmetingen worden buitenwerks gemeten tussen de onbekelede buitenwanden van de gevelmuren, met dien verstande dat de vloeren worden geacht door te lopen, zonder rekening te houden met de onderbreking ervan door scheidingswanden en binnenmuren, of door kokers, trappenhuizen en liftschachten;

12° « woning » : Geheel van lokalen die voor de huisvesting of voor de bewoning door een of meer personen werden ontworpen, voor zover er geen andere bestemming wettelijk werd gevestigd, met inbegrip van rusthuizen en erkende of gesubsidieerde verblijfplaatsen, en met uitzondering van hotelinrichtingen;

13° « handelszaak » : Geheel van lokalen, toegankelijk voor het publiek, waarin diensten worden verleend of roerende goederen worden verkocht, met inbegrip van de bijbehorende kantoren en lokalen.

14° « GBP » : Gewestelijk Bestemmingsplan.

TITEL II. — BEPALINGEN DIE VAN TOEPASSING ZIJN OP GOEDEREN DIE NIET HET VOORWERP ZIJN VAN EEN BESCHERMINGSMAATREGEL

HOOFDSTUK I. — Tijdelijke installaties en werven

Art. 2. Dit hoofdstuk is van toepassing op de goederen die niet het voorwerp zijn van een beschermingsmaatregel.

HOOFDSTUK II. — Tijdelijke installaties en werven

Art. 3. Dit Hoofdstuk is van toepassing op de tijdelijke installaties en werven.

Art. 4. Onverminderd de bepalingen van hoofdstuk VIII en voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, van een stedenbouwkundige verordening of van een verkavelingsvergunning zijn de volgende handelingen en werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning :

1° de tijdelijke werken, handelingen en wijzigingen die nodig zijn voor de uitvoering van de werf en voor de duur die nodig is om de werken uit te voeren;

2° de plaatsing van installaties met een sociaal, cultureel, recreatief of evenementeel karakter, geplaatst voor een maximumduur van drie maand, uitgezonderd de reclame- en uithangborden;

3° de plaatsing van versieringen ter gelegenheid van evenementen, manifestaties of festiviteiten, voor een maximumduur van drie maand, uitgezonderd de reclame- en uithangborden;

4° de ondergronds uitgevoerde handelingen en werken en de werken van uitgraving en aanaarding uit te voeren in het kader van de wetgeving betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems voor zover dat deze handelingen en werken zouden worden uitgevoerd zonder reliëfwijziging.

HOOFDSTUK III. — Handelingen en werken aan wegen

Art. 5. Dit hoofdstuk is van toepassing op de handelingen en werken aan wegen

5° « avis de la commission royale des monuments et des sites » : avis de la commission royale des monuments et des sites visé à l'article 11 du CoBAT;

6° « avis de la commune » : avis du collège des bourgmestre et échevins exigé en vertu du CoBAT;

7° « avis du fonctionnaire délégué » : avis du fonctionnaire de l'Administration visé à l'article 5 du CoBAT;

8° « bien protégé » ou « bien faisant l'objet d'une mesure de protection » : monument, ensemble de biens immobiliers, site ou site archéologique classé ou inscrit sur la liste de sauvegarde, ou faisant l'objet d'une procédure de classement ou d'inscription sur la liste de sauvegarde, pris en application du titre V du CoBAT;

9° « aspect architectural » : ensemble des caractéristiques des volumes et de l'enveloppe extérieure d'un bâtiment, participant à la composition architecturale de l'ensemble;

10° « arbre à haute tige » : arbre dont le tronc mesure au moins 40 cm de circonférence à 1,50 m du sol et qui atteint au moins 4,00 m de hauteur;

11° « superficie de plancher » : totalité des planchers mis à couvert et offrant une hauteur libre d'au moins 2,20 m dans tous les locaux, à l'exclusion des locaux situés sous le niveau du sol qui sont affectés au parcage, aux caves, aux équipements techniques et aux dépôts.

Les dimensions des planchers sont mesurées au nu extérieur des murs des façades, les planchers étant supposés continus, sans tenir compte de leur interruption par les cloisons et murs intérieurs, par les gaines, cages d'escaliers et d'ascenseurs;

2° « logement » : ensemble de locaux ayant été conçus pour l'habitation ou la résidence d'une ou plusieurs personnes, pour autant qu'une autre affectation n'ait pas été légalement implantée, en ce compris les maisons de repos et les lieux d'hébergement agréés ou subventionnés, et à l'exclusion des établissements hôteliers;

13° « commerce » : Ensemble des locaux accessibles au public dans lesquels lui sont fournis des services ou dans lesquels lui sont vendus des biens meubles, y compris les bureaux accessoires et locaux annexes.

14° « PRAS » : plan régional d'affectation du sol.

TITRE II. — DISPOSITIONS APPLICABLES AUX BIENS NE FAISANT PAS L'OBJET D'UNE MESURE DE PROTECTION

CHAPITRE Ier. — Dispositions générales

Art. 2. Le présent titre est applicable aux biens ne faisant pas l'objet d'une mesure de protection.

CHAPITRE II. — Installations temporaires et chantiers

Art. 3. Le présent chapitre s'applique aux installations temporaires et chantiers.

Art. 4. Sans préjudice des dispositions du chapitre VIII et pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, les actes et travaux suivants sont dispensés de permis d'urbanisme :

1° les travaux, actes et modifications temporaires nécessaires à l'exécution du chantier et pendant la durée nécessaire à l'exécution des travaux;

2° le placement d'installations à caractère social, culturel, récréatif ou événementiel, placées pour une durée maximale de trois mois, à l'exclusion des dispositifs de publicités et d'enseignes;

3° le placement de décorations événementielles, de manifestations ou de festivités, pour une durée maximum de trois mois, à l'exclusion des dispositifs de publicités et d'enseignes;

4° les actes et travaux exécutés sous le niveau du sol et les travaux de déblais et remblais à réaliser dans le cadre de la législation relative à la gestion et à l'assainissement des sols pollués pour autant que ces actes et travaux soient effectués sans modification du relief.

CHAPITRE III. — Actes et travaux de voirie

Art. 5. Le présent chapitre s'applique aux actes et travaux de voirie.

Art. 6. Voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, van een stedenbouwkundige verordening of van een verkavelingsvergunning, en ze geen aanvulling zijn van werken waarvoor een stedenbouwkundige vergunning vereist is, worden de volgende handelingen en werken aan wegen vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning:

1° voor zover de handelingen en werken geen wijziging inhouden van de essentiële kenmerken van het dwarsprofiel, de vernieuwing van de wegfondamenten en van het wegdek, berm, kantstenen en stoepen, met uitzondering van de wijzigingen van wegverhardingen in natuursteen;

2° de vernieuwing, zonder wijziging van de essentiële kenmerken van het dwarsprofiel van de bijbehorende elementen zoals vangrails en kantstenen;

3° de plaatsing, vernieuwing of verplaatsing van de inrichtingen voor waterafvoer zoals greppels, straatkolken, riooldeksels, riolen en collectoren van minder dan 1,25 m binnendiameter;

4° de plaatsing, vernieuwing of verplaatsing van kabels, buizen en leidingen die zich in de openbare ruimte bevinden;

5° de voorlopige proefaanleg van wegen voor een maximumduur van twee jaar;

6° het plaatsen of wijzigen van snelheidsremmers, in toepassing van de specialisatie van de wegen van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan op de plaatselijke wegen en de verzamelwegen.

Art. 7. Voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, van een stedenbouwkundige verordening of van een verkavelingsvergunning, en ze geen aanvulling zijn van werken waarvoor een stedenbouwkundige vergunning vereist is, of het voorwerp zijn van een herhaling over de lengte van de weg, worden de volgende handelingen en werken aan wegen vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning:

1° de kleine aanlegwerken van ruimten bestemd voor voetgangers en fietsers die de plaatselijke verruiming en de verbetering van het esthetisch aspect ervan of de veiligheid van de gebruikers beogen;

2° de aanlegwerken van ruimten bestemd voor beplantingen;

3° het plaatsen, verplaatsen of verwijderen van volgende inrichtingen of elementen:

a) de al dan niet verlichte verkeerstekens met inbegrip van het onderstel ervan, de portalen uitgezonderd, alsmede de beveiliging ervan tegen het verkeer;

b) de vaste of mobiele voorzieningen ter beperking van het verkeer en het parkeren;

c) de controle- of informatiesystemen voor het parkeren of het verkeer zoals parkeermeters, uurmeters, radars, camera's;

d) de voorzieningen voor het parkeren van tweewielers, met uitzondering van de gesloten voorzieningen van meer dan 20m²;

e) de bijbehorende elementen van al dan niet ondergrondse technische installaties zoals elektrische bedieningskasten voor verkeerslichten of straatverlichting, praatpalen, hydranten, bedieningskasten voor teledistributie;

f) de zitbanken, tafels, afvalbakken, glascontainers, telefooncellen, kleine fonteinen, plantenbakken, brievenbussen;

g) de installaties voor openbare verlichting;

h) de wachthokjes aan de halten van het openbaar vervoer, voor zover ze niet hoger zijn dan 2,80 meter, en hun uitrustingen;

4° het aanbrengen of het wijzigen van verkeerstekens op de grond;

5° het plaatsen of wijzigen van verkeersvertragende inrichtingen die zich in de buurt van een schooluitgang bevinden of die niet op het primair wegennet liggen en die niet bedoeld worden onder artikel 3.6°;

6° onverminderd het voorafgaand bekomen van een wegtoelating, het plaatsen, van een niet overdekt seizoensterras in de horeca, voor zover de oppervlakte ervan niet meer dan 50 m² bedraagt en er een hernisvrije doorgang behouden blijft over minstens één derde van de breedte van de voor de voetgangers gereserveerde ruimte, met een minimum van 2 meter;

Art. 6. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, et qu'ils ne constituent pas le complément de travaux soumis à permis d'urbanisme, les actes et travaux de voirie suivants sont dispensés de permis d'urbanisme:

1° pour autant que les actes et travaux ne modifient pas les caractéristiques essentielles du profil en travers, le renouvellement des fondations et du revêtement des chaussées, bermes, bordures et trottoirs, à l'exception des changements de revêtements constitués principalement de pierres naturelles;

2° le renouvellement sans modification des caractéristiques essentielles du profil en travers des éléments accessoires tels que glissières et bordures de sécurité;

3° la pose, le renouvellement ou le déplacement des dispositifs d'évacuation d'eau tels que filets d'eau, avaloirs, taques, égouts et collecteurs de moins d'1,25 mètre de diamètre intérieur;

4° la pose, le renouvellement ou le déplacement des câbles, conduites et canalisations situés dans l'espace public;

5° les aménagements provisoires de voirie à titre d'essai d'une durée maximale de deux ans;

6° le placement ou la modification de dispositifs ralentisseurs de vitesse, en application de la spécialisation des voiries du plan régional de développement, sur les voiries locales et les collecteurs de quartier.

Art. 7. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, qu'ils ne constituent pas le complément de travaux soumis à permis d'urbanisme ou qu'ils ne font pas l'objet d'une répétition sur la longueur d'une voirie, les actes et travaux en voirie suivants sont dispensés de permis d'urbanisme:

1° les petits travaux d'aménagement des espaces réservés aux piétons, aux cyclistes et visant l'agrandissement local de ces espaces, l'amélioration de leur aspect esthétique ou la sécurité des usagers;

2° les travaux d'aménagement des espaces réservés aux plantations;

3° le placement, le déplacement ou l'enlèvement des dispositifs ou éléments suivants:

a) la signalisation lumineuse ou non en ce compris son support, à l'exception des portiques, ainsi que sa protection vis-à-vis de la circulation;

b) les dispositifs fixes ou mobiles limitant la circulation ou le stationnement;

c) les dispositifs de contrôle ou d'information du stationnement ou de la circulation, tels que parcomètres, appareils horodateurs, radars, caméras;

d) les dispositifs de stationnement pour véhicules à deux roues sauf les dispositifs fermés de plus de 20m²;

e) les dispositifs accessoires d'installations techniques, souterraines ou non, tels que armoires de commande électrique de feux de signalisation ou d'éclairage public, bornes téléphoniques, bornes incendies, armoires de télédiffusion;

f) les bancs, tables, poubelles, bulles à verre, cabines téléphoniques, petites fontaines, bacs à plantation, boîtes postales;

g) les dispositifs d'éclairage public;

h) les abris destinés aux usagers des transports en commun pour autant que leur hauteur ne dépasse pas 2,80 mètres et leurs équipements;

4° l'établissement ou la modification de la signalisation au sol;

5° le placement ou la modification de dispositifs ralentisseurs de trafic situés aux abords d'une sortie d'école ou ne se trouvant pas sur le réseau primaire et qui ne sont pas visés à l'article 3.6°;

6° sans préjudice de l'obtention préalable d'une autorisation de voirie, le placement d'une terrasse ouverte saisonnière dans le secteur horeca, pour autant que sa superficie, ne dépasse pas 50 m² et que soit préservé un passage libre d'obstacles sur au moins le tiers de la largeur de l'espace réservé aux piétons, avec un minimum de 2 mètres;

HOOFDSTUK IV. — *Verbouwings- en inrichtingswerken binnen het gebouw*

Art. 8. Dit hoofdstuk is van toepassing op de verbouwings- en inrichtingswerken binnen het gebouw.

Afdeling 1. — Handelingen en werken vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunning.

Art. 9. Voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, van een stedenbouwkundige verordening of van een verkavelingsvergunning, en ze geen wijziging inhouden van het bouwvolume evenmin als van het architecturaal aanzicht van het gebouw, worden de volgende handelingen en werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning :

1° het plaatsen of wegnemen van binneninstallaties zoals sanitaire, elektrische, verwarmings-, isolerings-, verluchtungs- of telecommunicatie-installaties;

2° de verbouwingswerken binnen het gebouw of de werken voor de inrichting van lokalen, voor zover ze niet de oplossing van een eigenlijk stabiliteitsprobleem inhouden en zij geen wijziging inhouden van het aantal of van de indeling van de woningen wanneer het om een woongebouw gaat, of van de kamers wanneer het een hotel betreft, en niet gepaard gaan met een verandering van gebruik onderworpen aan een vergunning of een verandering van bestemming, andere dan deze die vrijgesteld zijn van vergunning in artikel 8.

Afdeling 2. — Handelingen en werken vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of van het advies van de gemeente

Art. 10. De handelingen en werken inzake verbouwing en inrichting binnen het gebouw worden vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of, in het geval van een aanvraag ingediend overeenkomstig artikel 175 van het BWRO, van het advies van de gemeente, voor zover :

1° ze geen afwijking op een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning inhouden;

2° ze noch het advies van de overlegcommissie noch de speciale regelen van openbaarmaking vereisen of deze slechts vereist zijn in toepassing van de voorschriften van een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening of een bijzonder bestemmingsplan;

3° indien er sprake is van een vergroting van de vloeroppervlakte, deze niet groter is dan 200 m²;

Afdeling 3. — Handelingen en werken vrijgesteld van de medewerking van een architect

Art. 11. De medewerking van een architect is niet vereist voor de verbouwingswerken binnen het gebouw en de inrichtingswerken voor lokalen, voor zover ze niet de oplossing van een eigenlijk stabiliteitsprobleem en evenmin een wijziging van het bouwvolume of het architecturaal aanzicht inhouden.

HOOFDSTUK V. — *De bestemmingsveranderingen en de gebruiksveranderingen onderworpen aan een vergunning*

Art. 12. Dit hoofdstuk is van toepassing op de Bestemmingsveranderingen en de gebruiksveranderingen onderworpen aan een vergunning.

Afdeling 1. — Handelingen en werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning

Art. 13. Voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, van een stedenbouwkundige verordening of van een verkavelingsvergunning, worden de volgende handelingen en werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning :

1° de wijziging van de bestemming van een deel van een woning om er de uitoefening van een vrij beroep mogelijk te maken, met inbegrip van de medische en paramedische beroepen, of de uitoefening van een bedrijf voor intellectuele dienstverlening die afzonderlijk wordt uitgeoefend, onverminderd het uitvoeringspersoneel, voor zover de voor deze activiteiten bestemde vloeroppervlakte minder is dan of gelijk is aan 75 m² en dat deze activiteiten :

- ofwel een aanvulling zijn bij het hoofdverblijf van de persoon die de activiteit uitoefent;

- ofwel een aanvulling zijn bij het hoofdverblijf van één der vennoten of bestuurders van de rechtspersoon die deze activiteit uitoefent.

2° de wijziging van de bestemming in de bouw- of stedenbouwkundige vergunning vermelde bestemming van een of bepaalde voor huisvesting bestemde kamers op voorwaarde dat deze kamers voor huisvesting bestemd blijven en dat het aantal of de indeling van de woningen niet gewijzigd zouden worden.

CHAPITRE IV. — *Travaux de transformation et d'aménagement intérieurs*

Art. 8. Le présent chapitre est applicable aux travaux de transformation et d'aménagement intérieurs.

Section 1re. — Actes et travaux dispensés de permis d'urbanisme.

Art. 9. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, et n'entraînent ni la modification du volume construit, ni la modification de l'aspect architectural du bâtiment, les actes et travaux suivants sont dispensés du permis d'urbanisme :

1° le placement ou l'enlèvement d'équipements intérieurs tels que les équipements sanitaires, électriques, de chauffage, d'isolation, de ventilation ou de télécommunication;

2° les travaux de transformation intérieurs ou les travaux d'aménagement de locaux pour autant qu'ils n'impliquent la solution d'aucun problème de stabilité proprement dit et ne modifient pas le nombre ou la répartition des logements lorsqu'il s'agit d'un immeuble d'habitation, ou le nombre de chambres lorsqu'il s'agit d'un établissement hôtelier, et ne s'accompagnent pas d'un changement d'utilisation soumis à permis ou d'un changement de destination autres que ceux dispensés de permis à l'article 8.

Section 2. — Actes et travaux dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué ou de l'avis de la commune.

Art. 10. Les actes et travaux de transformation et d'aménagement intérieurs sont dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué ou, en cas de demande introduite conformément à l'article 175 du CoBAT, de l'avis de la commune pour autant :

1° qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir;

2° qu'ils ne nécessitent ni l'avis de la commission de concertation ni des mesures particulières de publicité, ou ne les nécessitent qu'en application des prescriptions d'un règlement communal d'urbanisme ou d'un plan particulier d'affectation du sol;

3° que, s'il y a un accroissement de la superficie de plancher, celui-ci soit inférieur à 200 m²;

Section 3. — Actes et travaux dispensés de l'intervention d'un architecte

Art. 11. Le concours d'un architecte n'est pas obligatoire pour les travaux de transformation intérieure et les travaux d'aménagement de locaux, pour autant que ces travaux n'impliquent la solution d'aucun problème de stabilité proprement dit, ni la modification du volume construit, ni de son aspect architectural.

CHAPITRE V. — *Les changements de destination et les changements d'utilisation soumis à permis*

Art. 12. Le présent chapitre s'applique aux changements de destination et aux changements d'utilisation soumis à permis.

Section 1re. — Actes et travaux dispensés de permis d'urbanisme

Art. 13. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, les actes et travaux suivants sont dispensés de permis d'urbanisme :

1° la modification de la destination d'une partie d'un logement en vue de permettre l'activité d'une profession libérale, en ce compris les professions médicales et paramédicales, ou d'une entreprise de service intellectuel exercée de manière isolée, sans préjudice du personnel d'exécution, pour autant que la superficie de plancher affectée à ces activités soit inférieure ou égale à 75 m² et que ces activités soient :

- soit accessoires à la résidence principale de la personne exerçant l'activité;

- soit accessoires à la résidence principale d'un des associés ou administrateurs de la personne morale exerçant cette activité.

2° la modification de la destination indiquée dans le permis de bâtir ou d'urbanisme d'une ou des pièces destinées au logement, à la condition que ces pièces restent affectées au logement et que le nombre ou la répartition des logements ne soient pas modifiés.

Afdeling 2. — Handelingen en werken vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of van het advies van de gemeente

Art. 14. De bestemmingswijzigingen en de gebruikswijzigingen die onderworpen worden aan een vergunning worden vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of, in het geval van een aanvraag ingediend overeenkomstig artikel 175 van het BWRO, van het advies van de gemeente, voor zover :

1° ze geen afwijking aan een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning inhouden;

2° deze wijziging noch het advies van de overlegcommissie noch de speciale regelen van openbaarmaking vereist, of deze slechts vereist zijn in toepassing van de voorschriften van een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening of een bijzonder bestemmingsplan;

3° de bij deze wijziging betrokken vloeroppervlakte niet meer bedraagt dan 200 m²;

Afdeling 3. — Handelingen en werken vrijgesteld van de medewerking van een architect

Art. 15. De medewerking van een architect is niet verplicht voor de wijziging van gebruik onderworpen aan een vergunning of van bestemming van het geheel of van een deel van een goed indien voor deze wijziging geen werken vereist zijn of indien de verbouwingswerken binnen het gebouw en de werken voor de inrichting van lokalen niet de oplossing van een eigenlijk stabiliteitsprobleem inhouden.

HOOFDSTUK VI. — *Afbraak zonder wederopbouw*

Art. 16. Dit hoofdstuk is van toepassing op de afbraak zonder wederopbouw.

Afdeling 1. — Handelingen en werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning.

Art. 17. Voor zover ze niet afwijkt van een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning, wordt de afbraak zonder wederopbouw van bijgebouwen vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning, voor zover :

a) de afbraak niet de oplossing van een stabiliteitsprobleem voor de behouden gebouwen inhoudt;

b) de afpleistering van de eventuele blote muren verzekerd wordt;

c) hun vloeroppervlakte minder bedraagt dan 100 m²;

d) ze vervangen worden door ruimten voor koeren en tuinen;

e) ze niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte.

Afdeling 2. — Handelingen en werken vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of van het advies van de gemeente

Art. 18. De afbraak van bijgebouwen zonder wederopbouw niet bedoeld door artikel 11 wordt vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of, in het geval van een aanvraag ingediend overeenkomstig artikel 175 van het BWRO, van het advies van de gemeente, voor zover :

1° dit geen afwijking inhoudt op een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning;

2° de bij deze afbraak betrokken vloeroppervlakte niet meer bedraagt dan 200 m²;

Afdeling 3. — Handelingen en werken vrijgesteld van de medewerking van een architect

Art. 19. De medewerking van een architect is niet vereist voor de afbraak van aan het hoofdgebouw toegevoegde bijgebouwen, ertegen of vrijstaand, voor zover deze niet de oplossing van een stabiliteitsprobleem voor de behouden gebouwen inhoudt.

HOOFDSTUK VII. — *Inrichtingen, constructies, verbouwingen en wijzigingen aan de buitenkant van het gebouw*

Art. 20. Dit hoofdstuk is van toepassing op de inrichtingen constructies, verbouwingen en wijzigingen aan de buitenkant van het gebouw.

Section 2. — Actes et travaux dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué ou de l'avis de la commune

Art. 14. Les changements de destination et les changements d'utilisation soumis à permis sont dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué ou, en cas de demande introduite conformément à l'article 175 du CoBAT, de l'avis de la commune pour autant :

1° qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir;

2° que ces changements ne nécessitent ni l'avis de la commission de concertation ni des mesures particulières de publicité, ou ne nécessitent qu'en application des prescriptions d'un règlement communal d'urbanisme ou d'un plan particulier affectation du sol;

3° que la superficie de plancher concernée par le changement soit inférieure à 200m²;

Section 3. — Actes et travaux dispensés de l'intervention d'un architecte

Art. 15. Le concours d'un architecte n'est pas obligatoire pour la modification de l'utilisation soumise à permis ou de la destination de tout ou partie d'un bien si cette modification ne nécessite pas de travaux ou si les travaux de transformation intérieurs ou d'aménagement de locaux n'impliquent la solution d'aucun problème de stabilité.

CHAPITRE VI. — *Démolition sans reconstruction*

Art. 16. Le présent chapitre s'applique aux démolitions sans reconstruction.

Section 1re. — Actes et travaux dispensés de permis d'urbanisme

Art. 17. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, la démolition sans reconstruction d'annexe(s) est dispensée de permis d'urbanisme pour autant :

a) que la démolition n'implique la solution d'aucun problème de stabilité des constructions maintenues;

b) que le ragréage des éventuels murs découverts soit assuré;

c) que leur superficie de plancher soit inférieure à 100 m²;

d) qu'elles soient remplacés par des espaces de cours et jardins;

e) qu'elles ne soient pas visibles depuis les espaces publics.

Section 2. — Actes et travaux dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué ou de l'avis de la commune.

Art. 18. La démolition d'annexes sans reconstruction non visée par l'article 11 est dispensée de l'avis du fonctionnaire délégué ou, en cas de demande introduite conformément à l'article 175 du CoBAT, de l'avis de la commune, pour autant :

1° qu'elle n'implique aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir;

2° que la superficie de plancher concernée par la démolition ne dépasse pas 200 m²;

Section 3. — Actes et travaux dispensés de l'intervention d'un architecte

Art. 19. Le concours d'un architecte n'est pas obligatoire pour la démolition de constructions accessoires à la construction principale, accolées ou isolées, pour autant qu'elle n'implique la solution d'aucun problème de stabilité des constructions maintenues.

CHAPITRE VII. — *Aménagements, constructions, transformations et modifications extérieures*

Art. 20. Le présent chapitre s'applique aux aménagements, constructions, transformations et modifications extérieures.

**Afdeling 1. — Handelingen en werken
vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning.**

Art. 21. Voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning, worden de volgende handelingen en werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning :

1° in het gebied voor koeren en tuinen en in de achteruitbouwstrook, voor zover er geen wijziging van het bodemreliëf van meer dan 50 cm uit voortvloeit :

a) de inrichtingen zoals wegen, terrassen, omheiningen evenals de plaatsing van voorzieningen voor huishoudelijk, recreatief of decoratief gebruik, overeenkomstig een bestemming van deze gebieden, voor zover :

- in de achteruitbouwstrook, hun totale hoogte niet meer bedraagt dan 1,00 m;

- in het gebied voor koeren en tuinen, hun totale hoogte niet meer bedraagt dan 3,00 m en het hellend vlak van 45° ten opzichte van de waterpaslijn dat loopt vanaf de top van de mandelige muren of, bij gebrek aan een muur, vanaf een hoogte van 1,50 m loodrecht op de mandelige grens, niet overschrijdt; deze hoogte kan op 4,50 m worden gebracht voor de plaatsing van toestellen die nodig zijn voor het uitoefenen van spelen, in een openbare groene ruimte of een voorziening van collectief belang of van openbare diensten zoals door het GBP bepaald;

- in het geval van water- of brandstofketels, mangaten, kanaliseringen, bekabelingen en individuele installaties voor waterinfiltratie of sanering, ze ondergronds worden geplaatst;

- in het geval van een niet overdekt zwembad, het zich in het gebied voor koeren en tuinen bevindt en de oppervlakte ervan niet meer dan 20 m² bedraagt. Het zwembad moet daarenboven op een afstand van minstens 2 meter van de aanpalende eigendommen gelegen zijn;

- in het geval van een siervijver, deze zich in het gebied voor koeren en tuinen bevindt en de oppervlakte ervan niet meer dan 20 m² bedraagt. De siervijver moet daarenboven op een afstand van minstens 2 meter van de aanpalende eigendommen gelegen zijn;

b) de constructie van een nevengebouw, vrijstaand van het hoofd- of de bijgebouwen en dat niet voor bewoning bestemd is, voor zover :

- het in het gebied voor koeren en tuinen gelegen is;

- de oppervlakte ervan, met inbegrip van het projectievlak van het dak op de grond, niet meer dan 9 m² bedraagt;

- de totale hoogte niet meer dan 3,00 m bedraagt en het hellend vlak van 45° ten opzichte van de waterpaslijn dat loopt vanaf de top van de mandelige muren of, bij gebrek aan een muur, vanaf een hoogte van 1,50 m loodrecht op de mandelige grens, niet overschrijdt;

2° op een dak met een helling van minder dan 45° ten opzichte van de waterpaslijn, de plaatsing van lichtkoepels, dakvensters of glasramen die in het vlak van het dak zijn gerealiseerd, voor zover :

- wanneer het om een hellend dak gaat, hun gecumuleerde oppervlakte niet meer bedraagt dan 20 % van de dakhelling;

3° de plaatsing van zonne- of fotovoltaïsche panelen die niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte of die op het dak zijn geplaatst, voor zover ze in het dakvlak zijn ingewerkt of evenwijdig aan dit vlak op het dak zijn bevestigd, zonder daarbij meer dan 30 cm uit te springen of de grenzen van het dak te overschrijden;

4° de plaatsing, tegen de gevel, van technisch of decoratief materieel voor huishoudelijk gebruik zoals huisnummers, bellen, diverse kasten met een verticale oppervlakte van minder dan 0,1 m², steunen voor klimplanten of bloembakken, installatie voor buitenverlichting, brievenbussen, asbakken, evenals naamplaten voor vrije beroepen en gedenk- of historische platen, voor zover hun uitsprong minder bedraagt dan 12 cm;

5° de plaatsing van schotelantennes of daarmee gelijkgestelde antennes voor de ontvangst van televisieprogramma's en voor privé-gebruik, voor zover ze niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte :

- ofwel op het dak wanneer ze dezelfde kleur als de gevel hebben of doorschijnend zijn;

- ofwel tegen de gevel, wanneer ze dezelfde kleur als de gevel hebben of doorschijnend zijn;

- en hun oppervlakte 40 dm² of minder bedraagt.

6° de verwijdering van schotelantennes of daarmee gelijkgestelde antennes;

Section 1re. — Actes et travaux dispensés de permis d'urbanisme

Art. 21. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, les actes et travaux suivants sont dispensés de permis d'urbanisme :

1° dans la zone de cours et jardins et dans la zone de recul, pour autant qu'il ne s'en suive aucune modification du relief de sol supérieure à 50 cm :

a) les aménagements tels que les chemins, les terrasses, les clôtures, ainsi que le placement d'équipements à usage domestique, récréatifs ou décoratifs, conformes à une destination de ces zones, pour autant :

- que, dans la zone de recul, leur hauteur totale n'excède pas 1,00 m;

- que, dans la zone de cours et jardin, leur hauteur totale n'excède pas 3,00 m ni ne dépasse le plan incliné à 45° par rapport à l'horizontale, plan prenant naissance au sommet des murs mitoyens ou, en absence de mur, à une hauteur d'1,50 m au droit de la limite mitoyenne; cette hauteur peut être portée à 4,50 m pour le placement d'appareillages nécessaires à la pratique des jeux, dans un espace vert public ou un équipement d'intérêt collectif ou de service public tel que défini par le PRAS;

- que, dans le cas de citernes à eau ou à combustible, regards, canalisations, câblages et installations individuelles d'infiltration ou d'assainissement des eaux, ils soient placés sous le niveau du sol;

- que, dans le cas d'une piscine non couverte, elle soit située dans la zone de cours et jardins et que sa superficie n'excède pas 20 m². Elle doit en outre être située à une distance minimum de 2 mètres des propriétés voisines;

- que, dans le cas d'une mare décorative, elle soit située dans la zone de cours et jardins et que sa superficie n'excède pas 20 m². Elle doit en outre être située à une distance minimum de 2 mètres des propriétés voisines;

b) la construction d'un bâtiment accessoire, isolé du bâtiment principal ou de ses annexes et qui n'est pas destiné à l'habitation, pour autant :

- qu'il soit situé dans la zone de cours et jardins;

- que sa superficie, en ce compris la projection au sol de sa toiture, n'excède pas 9 m²;

- que sa hauteur totale n'excède pas 3,00 m ni ne dépasse le plan incliné à 45° par rapport à l'horizontale, plan prenant naissance au sommet des murs mitoyens ou, en absence de mur, à une hauteur d'1,50 m au droit de la limite mitoyenne;

2° le placement en toiture, qui présente une pente inférieure à 45° par rapport à l'horizontal, de lanterneaux, de fenêtres de toit ou de verrières réalisés dans le plan de la toiture, pour autant :

- que, s'il s'agit d'une toiture inclinée, leur superficie cumulée n'excède pas 20 % de la superficie du versant de toiture;

3° le placement de panneaux capteurs solaires ou photovoltaïques non visibles de l'espace public ou placés en toiture pour autant qu'ils soient incorporés dans le plan de la toiture ou fixés sur la toiture parallèlement au plan de celle-ci, sans présenter de saillie de plus de 30 cm ni de débordement par rapport aux limites de la toiture;

4° le placement en façade de dispositifs techniques ou décoratifs usuels à usage domestique tels que les numéros de police, sonnettes, les boîtiers divers d'une superficie verticale inférieure à 0,1 m², les supports de plantes grimpantes ou les bacs à plantes, les dispositifs d'éclairage extérieur, les boîtes aux lettres, les endriers, les plaques pour professions libérales, les plaques commémoratives ou historiques, pour autant que la saillie de tous ces dispositifs soit inférieure à 12 cm;

5° le placement d'antennes paraboliques ou assimilées destinées à la réception d'émissions de télévision et à usage privé, pour autant qu'elles ne soient pas visibles depuis l'espace public :

- soit en toiture si leur couleur est identique à celle du revêtement de la toiture ou transparente;

- soit en façade si leur couleur est identique à celle du revêtement de la façade ou transparente;

- qu'elles aient une superficie inférieure ou égale à 40 dm².

6° l'enlèvement d'antennes paraboliques ou assimilées;

7° de plaatsing van schoorstenen of luchtkokers voor huishoudelijk gebruik, regenpijpen, markiezen, luiken, voor zover die inrichtingen niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte;

8° de vervanging van ramen, glaswerk, winkelramen, inkomdeuren, inrij- en garagepoorten, voor zover :

- de oorspronkelijke vormen, met inbegrip van de welvingen, zichtbare indelingen en de raamstijlen en -vleugels behouden blijven;

- het architecturaal aanzicht van het gebouw niet gewijzigd wordt;

9° het aanbrengen, wegwerken of wijzigen van openingen en ramen, voor zover :

- de desbetreffende gevel niet gelegen is in de vrijwaringszone van een goed dat beschermd is of waarvoor de procedure tot bescherming loopt;

- deze openingen niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte;

- de werken niet de oplossing van een stabiliteitsprobleem inhouden.

10° de plaatsing, vervanging of verwijdering van kasten voor rolluiken of zonneschermen gelegen op de gelijkvloerse verdieping van een handelszaak, voor zover deze niet meer dan 12 cm uitsteken ten opzichte van de gevel, de breedte van de inrichting de vensteropening niet overschrijdt, en de desbetreffende gevel niet gelegen is in de vrijwaringszone van een goed dat beschermd is of waarvoor de procedure tot bescherming loopt;

11° de wijziging van de kleur van de gevels die niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte, voor zover de desbetreffende gevel niet gelegen is in de vrijwaringszone van een goed dat beschermd is of waarvoor de procedure tot bescherming loopt;

12° het cementeren en de wijziging van het materiaal voor de bekleding van de gevels die niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte, voor zover de desbetreffende gevel niet gelegen is in de vrijwaringszone van een goed dat beschermd is of waarvoor de procedure tot bescherming loopt;

Afdeling 2. — Handelingen en werken

vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of van het advies van de gemeente.

Art. 22. Voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning zijn de volgende handelingen en werken vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of, in het geval van een aanvraag ingediend overeenkomstig artikel 175 van het BWRO, van het advies van de gemeente :

1° de handelingen en werken waarvoor een vergunning wordt opgelegd door een stedenbouwkundige verordening, terwijl dit niet het geval is voor het « BWRO »;

2° de handelingen en werken inzake de bouw, verbouwing of wijziging aan de buitenkant van het gebouw :

- waarvoor noch het advies van de overlegcommissie noch de speciale regelen van openbaarmaking vereist zijn of deze slechts vereist zijn in toepassing van de voorschriften van een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening of een bijzonder bestemmingsplan;

- en voor zover, indien er sprake is van een vergroting van de vloeroppervlakte, deze kleiner is dan 200 m²;

3° de bouw van een scheidingsmuur tussen twee eigendommen;

4° de plaatsing van schotelantennes of daarmee gelijkgestelde antennes voor de ontvangst van televisieprogramma's en voor privé-gebruik die niet in artikel 21, 5° bedoeld zijn;

5° de plaatsing van zonne- of fotovoltaïsche panelen die niet in artikel 21, 3° bedoeld zijn;

6° de wijziging van de kleur van andere gevels dan deze bedoeld in artikel 21, 11°;

7° het cementeren en de wijziging van het materiaal voor de bekleding van andere gevels dan deze bedoeld in artikel 21, 12°;

8° het aanleggen, per eigendom, van een niet overdekt sportterrein, voor zover het zich minstens op 3,00 meter van elke eigendomsgrens bevindt en de afmetingen ervan 45,00 x 25,00 meter niet overschrijden;

9° het niet ondergronds plaatsen van water- of brandstofketels, voor zover die installaties verbonden zijn met de infrastructuur die nodig is voor de inrichting van de eigendom en niet voor een handelsactiviteit bestemd zijn;

7° le placement de cheminées ou conduites d'aération à usage domestique, tuyaux de descentes d'eau de pluie, marquises, volets pour autant que ces dispositifs ne soient pas visibles depuis l'espace public;

8° le remplacement des châssis, vitrages, vitrines commerciales, portes d'entrée, portes cochères et portes de garage, pour autant :

- que les formes initiales, en ce compris les cintrages, divisions apparentes et parties ouvrantes et dormantes, soient maintenues;

- que l'aspect architectural du bâtiment ne soit pas modifié;

9° la création, la suppression ou la modification de baies et châssis, pour autant :

- que la façade concernée ne soit pas située dans la zone de protection d'un bien classé ou en procédure de classement;

- que ces baies ne soient pas visibles depuis l'espace public;

- que les travaux n'impliquent la solution d'aucun problème de stabilité.

10° le placement, le remplacement ou l'enlèvement de caisson pour volet ou tente solaire située au rez-de-chaussée d'un commerce pour autant que la saillie ne dépasse pas 12 cm par rapport à la façade, que la largeur du dispositif ne dépasse pas celle de la baie de fenêtre, et que la façade concernée ne soit pas située dans la zone de protection d'un bien classé ou en procédure de classement;

11° la modification de la couleur des façades non visibles depuis l'espace public pour autant que la façade concernée ne soit pas située dans la zone de protection d'un bien classé ou en procédure de classement;

12° la pose d'un cimentage et la modification du matériau de parement des façades non visibles depuis l'espace public pour autant que la façade concernée ne soit pas située dans la zone de protection d'un bien classé ou en procédure de classement;

Section 2. — Actes et travaux dispensés

de l'avis du fonctionnaire délégué ou de la commune

Art. 22. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir sont dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué ou, en cas de demande introduite conformément à l'article 175 du CoBAT, de l'avis de la commune :

1° les actes et travaux pour lesquels un règlement d'urbanisme impose un permis, alors qu'il n'est pas imposé par le CoBAT;

2° les actes et travaux de construction, de transformation ou de modification extérieurs :

- qui ne nécessitent ni l'avis de la commission de concertation ni des mesures particulières de publicité, ou ne les nécessitent qu'en application des prescriptions d'un règlement communal d'urbanisme ou d'un plan particulier affectation du sol;

- et pour autant que, s'il y a accroissement de la superficie de plancher, celui-ci soit inférieur à 200 m²;

3° la construction d'un mur de séparation entre deux propriétés;

4° le placement d'antennes paraboliques ou assimilées destinées à la réception d'émissions de télévision et à usage privé non visées à l'article 21, 5°;

5° le placement de panneaux capteurs solaires ou photovoltaïques non visés à l'article 21, 3°;

6° la modification de la couleur des façades autres que celles visées à l'article 21, 11°;

7° la pose d'un cimentage et la modification du matériau de parement des façades autres que celles visées à l'article 21, 12°;

8° l'aménagement, par propriété, d'un terrain de sport non couvert dans la mesure où il est distant d'au moins 3,00 mètres de toute limite de propriété et que ses dimensions ne dépassent pas 45,00 x 25,00 mètres;

9° le placement de citernes à eau ou combustibles non enfouies pour autant que ces dispositifs soient en rapport avec l'infrastructure nécessaire à l'aménagement de la propriété et non destinés à une activité commerciale;

10° het gewoonlijk gebruik van een terrein voor :

- a) de plaatsing van één enkele mobiele installatie die voor bewoning kan worden gebruikt;
- b) de aanleg van een parkeer- of opslagzone voor minder dan 10 voertuigen of van een opslagplaats van minder dan 60 m³ schroot of materialen;

**Afdeling 3. — Handelingen en werken
vrijgesteld van de medewerking van een architect**

Art. 23. De medewerking van een architect is niet verplicht voor :

- 1° elk alleenstaand bijgebouw dat niet bestemd is voor bewoning, handel of industrie, onder de in artikel 21, 1°, b, vastgelegde voorwaarden;
- 2° het optrekken van afsluitingen of van een scheidingsmuur tussen twee eigendommen;
- 3° het plaatsen van antennes, masten, pylonen, windmolens en andere gelijksoortige structuren, alsook het plaatsen van schotelantennes of zonnecollectoren, voor zover ze niet de oplossing van een stabiliteitsprobleem inhouden;
- 4° het bouwen van een niet overdekt zwembad of sportterrein;
- 5° de wijziging van de openingen of ramen, voor zover deze niet de oplossing van een stabiliteitsprobleem inhoudt;
- 6° de onder artikel 98, § 1, 6°, 7°, 8°, 9° en 10° van het BWRO vermelde handelingen en werken.

HOOFDSTUK VIII. — Reclame en uithangborden

Art. 24. Dit hoofdstuk is van toepassing op de reclame- en uithangborden.

**Afdeling 1 — Handelingen en werken
vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning**

Art. 25. Voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning, zijn de volgende handelingen en werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning :

- 1° het plaatsen van werfpanelen of vastgoedpanelen;
- 2° het plaatsen van uithangborden, uitgezonderd :
 - uithangborden geplaatst in een verboden gebied van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening;
 - uithangborden binnen een vrijwaringszone bedoeld onder de artikelen 228 en 237 van het BWRO of, bij gebrek aan een dergelijke zone, binnen een perimeter van 20 m rondom een beschermd of op de bewaarijst ingeschreven goed of waarvoor de procedure tot bescherming of bewaring loopt;
- 3° de plaatsing van gelegenheidsuithangborden;
- 4° de plaatsing van niet-lichtgevende reclame-inrichtingen van 1 m² of minder, geplaatst op door handelszaken ingenomen gelijkvloerse verdiepingen;
- 5° de plaatsing langs de weg van schragen;
- 6° de plaatsing van reclame-inrichtingen met een oppervlakte van minder dan 0,25 m² op stadsmeubilair en kiosken.
- 7° de plaatsing van evenementele reclame-inrichtingen.

Afdeling 2. — Handelingen en werken vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of van het advies van de gemeente

Art. 26. De handelingen en werken voor het plaatsen van reclame-inrichtingen, de plaatsing van uithangborden en reclame-inrichtingen die betrekking hebben op het uithangbord worden vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of, in het geval van een aanvraag ingediend overeenkomstig artikel 175 van het BWRO, van het advies van de gemeente, voor zover :

- 1° ze geen afwijking op een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning inhouden;
- 2° ze noch het advies van de overlegcommissie noch de speciale regelen van openbaarmaking vereisen of deze slechts vereist zijn in toepassing van de voorschriften van een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening of een bijzonder bestemmingsplan;
- 3° ze kleiner zijn dan 40 m².

10° l'utilisation habituelle d'un terrain pour :

- a) le placement d'une seule installation mobile pouvant être utilisée pour l'habitation;
- b) l'aménagement d'une aire de stationnement ou de dépôt de moins de 10 véhicules ou d'un dépôt de moins de 60 m³ de mitraille ou de matériaux;

**Section 3. — Actes et travaux dispensés
de l'intervention d'un architecte**

Art. 23. Le concours d'un architecte n'est pas obligatoire pour :

- 1° toute construction isolée accessoire qui n'est pas destinée à l'habitation, au commerce ou à l'industrie, aux conditions fixées à l'article 21, 1°, b;
- 2° l'édification de clôtures ou d'un mur de séparation entre deux propriétés;
- 3° l'installation d'antennes, mâts, pylônes, éoliennes et autres structures similaires ainsi que l'installation d'antennes paraboliques ou de capteurs solaires pour autant qu'elle n'implique pas la solution d'un problème de stabilité;
- 4° la construction d'une piscine ou d'un terrain de sport non couverts;
- 5° la modification des baies ou châssis pour autant qu'elle n'implique pas la solution d'un problème de stabilité;
- 6° les actes et travaux indiqués à l'article 98, § 1er, 6°, 7°, 8°, 9° et 10° du CoBAT.

CHAPITRE VIII. — Enseignes et publicités

Art. 24. Le présent chapitre s'applique aux enseignes et publicités.

Section 1re. — Actes et travaux dispensés de permis d'urbanisme

Art. 25. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, les actes et travaux suivants sont dispensés de permis d'urbanisme :

- 1° le placement de panneaux de chantiers ou de panneaux immobiliers;
- 2° le placement d'enseignes à l'exclusion :
 - des enseignes placées en zone interdite au Règlement régional d'urbanisme;
 - des enseignes dans une zone de protection visé aux articles 228 et 237 du CoBAT ou à défaut de pareille zone, dans un périmètre de 20 m autour d'un bien classé ou inscrit sur la liste de sauvegarde ou en cours d'inscription ou de classement;
- 3° le placement d'enseignes événementielles;
- 4° le placement de dispositifs de publicité non lumineuse égaux ou inférieurs à 1 m², placés aux rez-de-chaussée occupés par des commerces;
- 5° le placement en voirie de chevalets;
- 6° le placement de dispositifs de publicité d'une surface inférieure à 0,25 m² sur mobilier urbain ou sur édifices;
- 7° le placement de dispositifs de publicité événementielle.

**Section 2. — Actes et travaux dispensés
de l'avis du fonctionnaire délégué ou de la commune.**

Art. 26. Les actes et travaux d'installation de dispositifs de publicité, de placement d'enseignes et de dispositifs de publicité associés à l'enseigne, sont dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué ou, en cas de demande introduite conformément à l'article 175 du CoBAT, de l'avis de la commune, pour autant que :

- 1° ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir;
- 2° ils ne nécessitent ni l'avis de la commission de concertation ni des mesures particulières de publicité, ou ne les nécessitent qu'en application des prescriptions d'un règlement communal d'urbanisme ou d'un plan particulier d'affectation du sol;
- 3° ils soient inférieurs à 40 m².

*Afdeling 3. — Handelingen en werken
vrijgesteld van de medewerking van een architect*

Art. 27. De medewerking van een architect is niet verplicht voor de plaatsing van reclame-inrichtingen en uithangborden.

HOOFDSTUK IX. — Antennes voor telecommunicatie met uitzondering van schotelantennes of daarmee gelijkgestelde antennes bestemd voor de ontvangst van televisieprogramma's en voor privé-gebruik.

Art. 28. Dit hoofdstuk is van toepassing op de antennes voor telecommunicatie met uitzondering van schotelantennes of daarmee gelijkgestelde antennes bestemd voor de ontvangst van televisieprogramma's en voor privé-gebruik.

Art. 29. Voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning en ze geen uitstaans hebben met een goed dat het voorwerp van een beschermingsmaatregel is, worden de volgende handelingen en werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning :

1° de plaatsing van telecommunicatie-installaties voor een tijdelijk sociaal, cultureel of recreatief evenement, geplaatst voor een maximumduur van drie maand op voorwaarde dat deze installaties niet eerder dan een week voor de aanvang van het evenement geplaatst worden en dat ze uiterlijk een week na de afloop van het evenement weer weggenomen worden;

2° de plaatsing van zend- en/of ontvangstantennes voor telecommunicatie, tegen een bestaande gevel, met maximaal één antenne per 6 strekkende meter gevel of tegen een bestaande topgevel, met maximaal één antenne per schoorsteen, op voorwaarde dat :

- deze antennes dezelfde kleur hebben als de bekleding van de gevel, topgevel of schoorsteen;

- deze antennes ofwel buisvormig zijn met een maximale buiging van 40 cm, een maximale hoogte van 75 cm en een maximale diameter van 3 cm, ofwel in een behuizing zitten met een uitsprong van 25 cm of minder ten opzichte van het vlakke deel van de gevel en een volume van maximaal 8 dm³;

- deze antennes aangebracht zijn op meer dan 4 meter boven de grond;

- de aan deze antennes verbonden technische installaties in het gebouw of ondergronds worden aangebracht;

- deze antennes het architecturaal aspect van het gebouw of dat van de mandelige gebouwen niet ontsieren;

3° de plaatsing van zend- en/of ontvangstantennes voor telecommunicatie, op het plat dak of platte gedeelte van het dak van een gebouw van meer dan drie bovengrondse niveaus, op voorwaarde dat :

- deze antennes, met inbegrip van hun drager, een hoogte hebben van minder dan 1,5 meter;

- ze aangebracht worden op meer dan 2 meter van het dakrandprofiel van het plat dak;

- ze niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte;

- de aan deze antennes verbonden technische installaties in het gebouw of ondergronds worden aangebracht;

4° de vervanging, op dezelfde plaats, van zend- en/of ontvangstantennes voor telecommunicatie en hun naar behoren toegelaten technische installaties, geplaatst op een dak, op een op het dak of tegen een technische verdieping vastgemaakte mast, door gelijkaardige apparatuur op voorwaarde dat :

- de totale hoogte, met inbegrip van de draagmast, niet vergroot wordt;

- de nieuwe antennes de afmetingen 2700/350/150 mm niet overschrijden;

- de nieuwe antennes het architecturaal aspect van het gebouw of dat van de mandelige gebouwen niet ontsieren;

5° de plaatsing van de technische installaties, gekoppeld aan de antennes, die zijn vrijgesteld van ofwel een stedenbouwkundige vergunning, ofwel het advies van de gemeente, of nog het advies van de gemachtigde ambtenaar, op voorwaarde dat deze installaties ondergronds of in een bestaand gebouw worden geplaatst;

6° de bouw van op de grond geplaatste kiosken, waar technische installaties ondergebracht zijn die gekoppeld zijn aan op een pylloon geplaatste antennes voor telecommunicatie, voor zover :

- deze kiosken geplaatst worden in een spoorweggebied, een gebied met havenactiviteiten of een gebied voor stedelijke industrie op het gewestelijk bestemmingsplan;

*Section 3. — Actes et travaux dispensés
de l'intervention d'un architecte*

Art. 27. Le concours d'un architecte n'est pas obligatoire pour le placement de dispositifs de publicité et d'enseigne.

CHAPITRE IX. — Antennes de télécommunication à l'exclusion des antennes paraboliques ou assimilées destinées à la réception d'émissions de télévision et à usage privé.

Art. 28. Le présent Chapitre s'applique aux antennes de télécommunication à l'exclusion des antennes paraboliques ou assimilées destinées à la réception d'émissions de télévision et à usage privé.

Art. 29. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, les actes et travaux suivants sont dispensés de permis d'urbanisme :

1° le placement d'installations de télécommunication lié à un événement social, culturel ou récréatif temporaire, placées pour une durée maximale de trois mois à condition que ces installations ne soient pas placées plus d'une semaine avant le début de l'événement et qu'elles soient retirées au plus tard une semaine après la fin de l'événement;

2° le placement d'antennes émettrices et/ou réceptrices de télécommunication, accolées à une façade existante avec un maximum d'une antenne par 6 mètres courants de façade, ou à un pignon existant avec un maximum d'une antenne par pignon ou encore placées sur une cheminée avec un maximum d'une antenne par cheminée, à condition :

- que ces antennes aient une couleur identique au revêtement de la façade, du pignon ou de la cheminée;

- que ces antennes se présentent soit sous forme tubulaire, d'un déport de maximum 40 cm, d'une hauteur de maximum 75 cm et d'un diamètre de maximum 3 cm, soit sous forme d'un boîtier d'une saillie inférieure ou égale à 25 cm par rapport au nu du mur et d'un volume de 8 dm³ maximum;

- que ces antennes soient situées à une hauteur de plus de 4 mètres à compter du niveau du sol;

- que les installations techniques liées à ces antennes soient implantées dans le bâtiment ou en sous-sol;

- que ces antennes ne dénaturent pas l'aspect architectural du bâtiment ou celui des bâtiments mitoyens;

3° le placement d'antennes émettrices et/ou réceptrices de télécommunication, sur le toit plat ou la partie plate du toit d'un immeuble de plus de trois niveaux hors sol, à condition :

- que ces antennes, y compris leur support, aient une hauteur totale inférieure à 1,5 mètre;

- qu'elles soient implantées à plus de 2 mètres des rives de la toiture plate;

- qu'elles ne soient pas visibles depuis l'espace public;

- et que les installations techniques liées à ces antennes soient implantées dans le bâtiment ou en sous-sol;

4° le remplacement des antennes en lieu et place des antennes émettrices et/ou réceptrices de télécommunication et les installations techniques y afférentes dûment autorisées, installées sur un toit, sur un mât implanté en toiture ou accolées à un étage technique, par des dispositifs similaires, à condition :

- que la hauteur totale incluant leur mât de support ne soit pas augmentée;

- que les nouvelles antennes ne dépassent pas les dimensions 2700/350/150 mm;

- que les nouvelles antennes ne dénaturent pas l'aspect architectural du bâtiment ou celui des bâtiments mitoyens;

5° le placement des installations techniques liées aux antennes qui sont soit dispensées de permis d'urbanisme, soit de l'avis de la commune, soit de l'avis du fonctionnaire délégué, à condition que ces installations soient placées en sous-sol ou dans un bâtiment existant;

6° la construction d'édicules posés sur le sol, abritant des installations techniques liées à des antennes de télécommunication, posées sur un pylône, pour autant :

- que ces édicules soient implantés dans une zone de chemins de fer, une zone d'activités portuaires ou une zone d'industries urbaines du plan régional d'affectation du sol;

- ze niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte;

- de totale grondoppervlakte van de kiosken geplaatst binnen een straal van 100 meter niet meer bedraagt dan 12 m² te rekenen vanaf de pylloon;

- de hoogte van de kiosk niet meer dan 3 meter bedraagt noch het hellend vlak van 45° ten opzichte van de waterpaslijn dat loopt vanaf de top van de mandelige muren of, bij gebrek aan een muur, vanaf een hoogte van 1,50 m loodrecht op de mandelige grens, overschrijdt;

7° het verwijderen van de antennes voor telecommunicatie alsook van de draagmasten ervan en de eraan gekoppelde technische installaties, met inbegrip van de kiosken waar deze technische installaties ondergebracht zijn;

8° de wijziging van de bestemming van één of meerdere kamers van een goed, om er de onder 2°, 3° en 5° bedoelde technische installaties in onder te brengen, voor zover de hoofdbestemming van het goed niet gewijzigd wordt.

Art. 30. De volgende handelingen en werken worden vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning, zelfs indien ze een afwijking inhouden van een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning :

1° de plaatsing van zend- en/of ontvangstantennes voor telecommunicatie, op een hiervoor reeds naar behoren bestemde en op de grond verankerde pylloon, uitgezonderd de openbare verlichtingspalen, op voorwaarde dat de antennes geen uitsprong hebben van meer dan 1 meter ten opzichte van de structuur van de pylloon en ze de hoogte van de pylloon niet vergroten;

2° de plaatsing van zend- en/of ontvangstantennes voor telecommunicatie evenals hun draagmast, op een platform of gedeelte van een plat dak bestemd voor technische telecommunicatie-installaties waarvoor in dat opzicht een stedenbouwkundige vergunning werd afgegeven, waarin het volume werd vastgesteld waarin de antennes geplaatst mogen worden, op voorwaarde dat de antennes, met inbegrip van hun draagmast, de afgegeven stedenbouwkundige vergunning naleven.

HOOFDSTUK X. — Aanleg van tuinen, groene ruimten en begraafplaatsen en het vellen van bomen

Art. 31. Dit hoofdstuk is van toepassing op de aanleg van tuinen, groene ruimten en begraafplaatsen en het vellen van bomen.

Afdeling 1. — Handelingen en werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning

Art. 32. Voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning, zijn de volgende handelingen en werken vrijgesteld van een stedenbouwkundige vergunning :

1° het vellen van hoogstammen en de handelingen en werken overeenkomstig de uitvoering van een beheersplan of een beheersverordening goedgekeurd in uitvoering van de ordonnantie van 27 april 1995 betreffende het behoud en de bescherming van de natuur of in toepassing van het Boswetboek;

2° het vellen van dode bomen;

3° in de groengebieden, zoals bepaald in het gewestelijk bestemmingsplan, met uitzondering van de gebieden met hoogbiologische waarde, de wijziging van het wegdek, de plaatsing en de vervanging van banken, tafels, vuilnisbakken, plantenbakken, de restauratie van de oevers van vijvers en rivieren of de wijziging van het waterniveau van vijvers;

4° op een speelplein, de plaatsing, de vervanging en/of de verwijdering van de speelvoorzieningen voor kinderen.

Afdeling 2. — Handelingen en werken vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of van het advies van de gemeente

Art. 33. Voor zover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, een stedenbouwkundige verordening of een verkavelingsvergunning, zijn de volgende handelingen en werken vrijgesteld van het advies van de gemachtigde ambtenaar of, in het geval van een aanvraag ingediend overeenkomstig artikel 175 van het BWRO, van het voorafgaand advies van het college van burgemeester en schepenen :

1° de aanlegwerken overeenkomstig de gewoonlijke bestemming van een tuin, die krachtens artikel 21, 1° niet vrijgesteld zijn van de vergunning;

2° het vellen van hoogstammen dat krachtens artikel 22, 1° en 2° niet van stedenbouwkundige vergunning is vrijgesteld;

3° de bouw van een ander zwembad dan dat bedoeld onder artikel 21, 1°;

- qu'ils ne soient pas visibles depuis l'espace public;

- que la superficie totale au sol des édicules posés dans un rayon de 100 mètres à compter du pylône ne dépasse pas 12 m²;

- que l'édicule n'ait pas une hauteur qui excède 3 mètres ni ne dépasse le plan incliné à 45° par rapport à l'horizontale, plan prenant naissance au sommet des murs mitoyens ou, en absence de mur, à une hauteur d'1,50 m au droit de la limite mitoyenne;

7° l'enlèvement des antennes de télécommunication ainsi que de leurs mâts de support et des installations techniques qui y sont liées, en ce compris les édicules abritant ces installations techniques;

8° la modification de la destination d'une ou de plusieurs pièces d'un bien, en vue d'y placer des installations techniques visées aux 2°, 3° et 5° pour autant que la destination principale du bien ne soit pas modifiée.

Art. 30. Même s'ils impliquent une dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, sont dispensés de permis d'urbanisme les actes et travaux suivants :

1° le placement d'antennes émettrices et/ou réceptrices de télécommunication, sur un pylône existant, à l'exception des poteaux d'éclairage public, déjà dûment affecté à cet usage, ancré au sol, à condition que les antennes n'aient pas une saillie de plus d'un mètre par rapport à la structure du pylône et qu'elles n'augmentent pas la hauteur du pylône;

2° le placement d'antennes émettrices et/ou réceptrices de télécommunication ainsi que leur mât de support, sur une plateforme ou partie de toit plat destinée à recevoir des installations techniques de télécommunication pour laquelle un permis d'urbanisme, fixant le volume dans lequel les antennes peuvent être placées, a été délivré à condition que les antennes, y compris leur mât de support, respectent le permis d'urbanisme délivré.

CHAPITRE X. — Aménagements de jardins, espaces verts, cimetières et abattages d'arbres

Art. 31. Le présent chapitre s'applique aux aménagements de jardins, espaces verts, cimetières et abattages d'arbres.

Section 1re. — Actes et travaux dispensés de permis d'urbanisme

Art. 32. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, les actes et travaux suivants sont dispensés de permis d'urbanisme :

1° l'abattage d'arbres à haute tige et les actes et travaux conformes à la mise en application d'un plan de gestion ou d'un règlement de gestion adoptés en exécution de l'ordonnance du 27 avril 1995 relative à la sauvegarde et à la protection de la nature ou en application du Code forestier;

2° l'abattage d'arbres morts;

3° dans les zones d'espaces verts, telles que définies au plan régional d'affectation du sol, à l'exception des zones à haute valeur biologique, la modification du revêtement des chemins, le placement et le remplacement de bancs, tables, poubelles, bacs à plantation, la restauration des berges des étangs et rivières ou la modification du niveau des étangs;

4° dans une plaine de jeux, le placement le remplacement et/ou l'enlèvement des équipements de jeux à destination des enfants.

Section 2. — Actes et travaux dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué ou de la commune

Art. 33. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, sont dispensés de l'avis du fonctionnaire délégué ou, en cas de demande introduite conformément à l'article 175 du CoBAT, de l'avis préalable du collège des bourgmestre et échevins :

1° les travaux d'aménagement conformes à la destination normale d'un jardin, qui ne sont pas exonérés du permis en vertu de l'article 21, 1°;

2° l'abattage d'arbres à haute tige qui n'est pas exonéré de permis d'urbanisme en vertu de l'article 32, 1° et 2°;

3° la construction d'une piscine autre que celles visées à l'article 21, 1°;

4° in de groengebieden, de parkgebieden zoals bepaald in het gewestelijk bestemmingsplan of de begraafplaatsgebieden zoals bepaald in het gewestelijk bestemmingsplan, het tracé van de wegen, de plaatsing en de vervanging van openbare verlichtingsinstallaties.

TITEL III. — DE HANDELINGEN EN WERKEN BETREFFENDE EEN GOED DAT HET VOORWERP IS VAN EEN BESCHERMINGSMAATREGEL

Art. 34. Voorzover ze niet afwijken van een bestemmingsplan, van een stedenbouwkundige verordening of van een verkavelingsvergunning zijn de volgende handelingen en werken met betrekking tot een goed dat het voorwerp van een beschermingsmaatregel is, vrijgesteld van het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen :

1° de hieronder bedoelde handelingen en werken :

a) de tijdelijke werken, handelingen en wijzigingen die nodig zijn voor de uitvoering van de werf en voor de duur die nodig is om de werken uit te voeren;

b) de plaatsing van installaties met een sociaal, cultureel, recreatief of evenementeel karakter geplaatst voor een maximumduur van drie maanden, uitgezonderd de reclame- en uithangborden;

c) de plaatsing van versieringen ter gelegenheid van evenementen, manifestaties of festiviteiten, uitgezonderd de reclame- en uithangborden;

d) de wijziging van de bestemming van een deel van een woning om er de uitoefening van een vrij beroep mogelijk te maken, met inbegrip van de medische of paramedische beroepen, of van een op geïsoleerde wijze uitgevoerde onderneming voor intellectuele dienstverlening, onverminderd het uitvoeringspersoneel, voor zover de voor deze activiteiten bestemde vloeroppervlakte minder is dan of gelijk is aan 75 m² en dat deze activiteiten :

- een aanvulling zijn bij het hoofdverblijf van de persoon die de activiteit uitoefent;

- een aanvulling zijn bij het hoofdverblijf van één der vennoten of bestuurders van de rechtspersoon die deze activiteit uitoefent;

e) de wijziging van de bestemming van een deel van een woning om er de uitoefening van een vrij beroep mogelijk te maken, met inbegrip van de medische of paramedische beroepen, of van een op geïsoleerde wijze uitgevoerde onderneming voor intellectuele dienstverlening, onverminderd het uitvoeringspersoneel, voorzover de voor deze activiteiten bestemde vloeroppervlakte meer is dan 75 m² en minder dan of gelijk aan 200 m² en beperkt blijft tot 45 % van de totale oppervlakte van de bestaande woning en dat deze activiteiten :

- een aanvulling zijn bij het hoofdverblijf van de persoon die de activiteit uitoefent;

- een aanvulling zijn bij het hoofdverblijf van één der vennoten of bestuurders van de rechtspersoon die deze activiteit uitoefent;

f) de wijziging van de in de bouw- of stedenbouwkundige vergunning vermelde bestemming van één of meerdere voor huisvesting bestemde kamers (keuken, zitkamer, eetkamer, badkamer, zolder, slaapkamer, veranda,...), op voorwaarde dat deze kamers voor huisvesting bestemd blijven en ze het aantal of de indeling van de woningen niet wijzigt;

g) het plaatsen van werfpanelen of vastgoedpanelen;

h) het plaatsen van uithangborden, uitgezonderd :

- uithangborden geplaatst in een verboden gebied van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening;

- uithangborden in een beschermingsperimeter bedoeld in de artikelen 23 en 29 van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerend erfgoed of, bij gebrek aan een dergelijke perimetre, in een perimetre van 20 m rondom een goed dat beschermd of op de bewaarlĳst ingeschreven is of waarvoor de inschrijvings- of beschermingsprocedure hangende is;

i) de plaatsing van gelegenheidsuithangborden;

j) de plaatsing van niet-lichtgevende reclame-inrichtingen van 1 m² of minder, geplaatst op door handelszaken ingenomen gelijkvloerse verdiepingen;

k) de plaatsing langs de weg van schragen;

l) de reclame-inrichtingen op stadsmeubilair of kiosken met een oppervlakte van minder dan 0,25 m² en de inrichtingen voor gelegenheidsreclame;

2° de plaatsing, vernieuwing of verplaatsing van de inrichtingen voor waterafvoer zoals greppels, straatkolken, riooldeksels, riolen en collectoren van minder dan 1,25 m binnendiameter;

4° dans les zones vertes, les zones de parcs telles que définies par le PRAS ou les zones de cimetière telles que définies par le PRAS, le tracé des chemins, le placement et le remplacement de dispositifs d'éclairage public.

TITRE III. — LES ACTES ET TRAVAUX RELATIFS A UN BIEN FAISANT L'OBJET D'UNE MESURE DE PROTECTION

Art. 34. Pour autant qu'ils n'impliquent aucune dérogation à un plan d'affectation du sol, à un règlement d'urbanisme ou à un permis de lotir, les actes et travaux suivants, relatifs à un bien faisant l'objet d'une mesure de protection, sont dispensés de l'avis de la Commission royale des monuments et des sites :

1° les actes et travaux visés ci-dessous :

a) les travaux, actes et modifications temporaires nécessaires à l'exécution du chantier et pendant la durée nécessaire à l'exécution des travaux;

b) le placement d'installations a caractère social, culturel, récréatif ou événementiel, placés pour une durée maximale de trois mois, à l'exclusion des dispositifs de publicités et d'enseignes;

c) le placement de décorations événementielles, de manifestations ou de festivités, à l'exclusion des dispositifs de publicités et d'enseignes;

d) la modification de la destination d'une partie d'un logement en vue de permettre l'activité d'une profession libérale, en ce compris les professions médicales et paramédicales, ou d'une entreprise de service intellectuel exercée de manière isolée, sans préjudice du personnel d'exécution, pour autant que la superficie de plancher affectée à ces activités soit inférieure ou égale à 75 m² et que ces activités soient :

- soit accessoires à la résidence principale de la personne exerçant l'activité;

- soit accessoires à la résidence principale d'un des associés ou administrateurs de la personne morale exerçant cette activité;

e) la modification de la destination d'une partie d'un logement en vue de permettre l'activité d'une profession libérale, en ce compris les professions médicales et paramédicales, ou d'une entreprise de service intellectuel exercée de manière isolée, sans préjudice du personnel d'exécution, pour autant que la superficie de plancher affectée à ces activités soit supérieure à 75 m² et inférieure ou égale à 200 m² et soit limitée à 45 % de la superficie totale du logement existant et que ces activités soient :

- soit accessoires à la résidence principale de la personne exerçant l'activité;

- soit accessoires à la résidence principale d'un des associés ou administrateurs de la personne morale exerçant cette activité;

f) la modification de la destination indiquée dans le permis de bâtir ou d'urbanisme d'une ou de plusieurs pièces destinées au logement, à la condition que ces pièces restent affectées au logement et qu'elle ne modifie pas le nombre ou la répartition des logements;

g) le placement de panneaux de chantiers ou de panneaux immobiliers;

h) le placement d'enseignes a l'exclusion :

- des enseignes placées en zone interdite au Règlement régional d'urbanisme;

- des enseignes dans un périmètre de protection visées aux articles 23 et 29 de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier ou à défaut de pareil périmètre, dans un périmètre de 20 m autour d'un bien classé ou inscrit sur la liste de sauvegarde ou en cours d'inscription ou de classement;

i) le placement d'enseignes événementielles;

j) le placement de dispositifs de publicité non lumineuse égaux ou inférieurs à 1 m², placés aux rez-de-chaussée occupés par des commerces;

k) le placement en voirie de chevalets;

l) les dispositifs de publicité sur mobilier urbain et sur édicules d'une surface inférieure à 0,25 m² et les dispositifs de publicité événementielle;

2° la pose, le renouvellement ou le déplacement des dispositifs d'évacuation d'eau à savoir, les filets d'eau, les avaloirs, les taques, les égouts et collecteurs de moins d'1,25 m de diamètre intérieur;

3° de plaatsing, vernieuwing of verplaatsing van kabels, buizen en leidingen die zich in de openbare ruimte bevinden;

4° wanneer geen enkel element van het interieur van het gebouw het voorwerp is van een beschermingsmaatregel :

a) de plaatsing van sanitaire, elektrische, verwarmings-, isolatie- of ventilatievoorzieningen binnenin het gebouw;

b) de verbouwingswerken binnen het gebouw of de werken voor de geschiktmaking van de lokalen voorzover de stabiliteit van het gebouw niet in gevaar wordt gebracht en ze geen oplossing van een eigenlijk bouwprobleem met zich meebrengen, ze geen vergunning vereisen voor de verandering van gebruik of van bestemming, zij geen wijziging inhouden van het aantal woningen wanneer het om een woongebouw gaat, of van het aantal kamers wanneer het een hotel betreft, en zij geen wijziging inhouden van het bouwvolume evenmin als van het architecturaal aanzicht van het gebouw;

5° de restauratie van stucwerk, glasramen, lambriseringen, graffiti, sierelementen in steen (schouwen, omlijstingen, vloeren, parementwerken,...), in metaal (kolommen, ijzersmeedwerk,...) of in hout (omlijstingen, parketvloeren, houten vloeren,...);

6° de vervanging, volgens oorspronkelijk model, van een venster- raam of deur;

7° de vervanging van gewoon glas door gelaagd glas;

8° de afbraak van hedendaagse elementen waarvoor de beschermings- regel niet gerechtvaardigd is en die niet bijdragen tot de opwaardering van het onroerend erfgoed (tussenschotten, panelen, antennes,...);

9° de plaatsing van dakvensters in de dakhelling;

10° de vervanging, volgens oorspronkelijk model, van de dakbedek- king (zelfde materialen, zelfde profiel,...);

11° in de mate dat zij niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte en het architecturaal aanzicht van het gebouw niet wijzigen, de bouw van een scheidingsmuur tussen twee eigendommen en het optrekken van afsluitingen;

12° de restauratie van op een landschap geplaatste traliewerken, standbeelden of kunstwerken;

13° de inrichtingswerken overeenkomstig de bestemming van de gebieden voor koeren en tuinen;

14° De inrichtingen overeenkomstig een bestemming van parkgebie- den zoals bepaald in het GBP en begraafplaats- of bosgebied, te weten de wijziging van het wegdek, de plaatsing en de vervanging van banken, tafels, vuilnisbakken, plantenbakken, de restauratie van de oevers van vijvers en rivieren of de wijziging van het waterniveau vijvers;

15° het vellen van dode of wegwijnende bomen of van boomgroe- pen;

16° het snoeien van takken, anders dan bij een gewoon onderhoud, het toppen en het knotten;

17° het planten van bomen buiten groepen;

18° de handelingen en werken overeenkomstig de ordening vastge- legd bij toepassing van een beheersplan of een beheersverordening goedgekeurd krachtens de ordonnantie van 27 april 1995 inzake het behoud en de bescherming van de natuur en op eensluidend advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

19° de opgravingen.

Art. 35. De handelingen en werken aangaande een gebouw dat het voorwerp is van een beschermingsmaatregel die zijn vrijgesteld van het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschap- pen, zijn eveneens vrijgestel van het advies van de gemeente en van de overlegcommissie.

3° la pose, le renouvellement ou le déplacement des câbles, conduites et canalisations situés dans l'espace public;

4° lorsque aucun élément intérieur de l'immeuble ne fait l'objet d'une mesure de protection :

a) le placement d'équipements intérieurs sanitaires, électriques, de chauffage, d'isolation ou de ventilation;

b) les travaux de transformation intérieurs ou les travaux d'aména- gement de locaux pour autant que la stabilité de l'immeuble ne soit pas mise en danger et qu'ils n'impliquent la solution d'aucun problème de construction proprement dite, ne nécessitent pas de permis pour changement d'utilisation, de destination ou d'affectation, ne modifient pas le nombre de logements lorsqu'il s'agit d'un immeuble d'habita- tion, ou le nombre de chambres lorsqu'il s'agit d'un établissement hôtelier, et n'entraînent ni la modification du volume construit, ni la modification de l'aspect architectural du bâtiment;

5° la restauration de stucages, de vitraux, de lambris, de sgraffites, de décorations en pierre (cheminées, encadrements, sols, parements,...) ou en métal (colonnes, ferronneries,...), de boiseries (encadrements, par- quets, planchers,...);

6° le remplacement à l'identique d'un châssis de fenêtre ou d'une porte;

7° le remplacement du simple vitrage par du vitrage feuilleté;

8° la démolition d'éléments contemporains n'ayant pas justifié la mesure de protection et qui ne participent pas à la mise en valeur du patrimoine immobilier tels que les cloisons, les panneaux et les antennes;

9° l'installation de fenêtres de toit réalisées dans le pan de la toiture;

10° le remplacement à l'identique de la couverture de toiture (même matériau, même profil,...);

11° dans la mesure où elles ne sont pas visibles depuis les espaces publics et ne modifient pas l'aspect architectural du bâtiment la construction d'un mur de séparation entre deux propriétés et l'édifica- tion de clôtures;

12° la restauration de grilles, statues ou oeuvres d'art placées dans un site;

13° les travaux d'aménagement conformes à la destination des zones de cours et jardins;

14° les aménagements conformes à une destination de zone de parcs telles que définies par le PRAS, de cimetière ou de forêt, à savoir la modification du revêtement des chemins, le placement et le remplace- ment de bancs, tables, poubelles, la restauration des berges des étangs et rivières ou la modification du niveau des étangs;

15° l'abattage d'arbres morts ou déperissants ou d'arbres en massif;

16° l'élagage de branches, autre que de simple entretien, l'étêtage et l'écimage;

17° la plantation d'arbres hors massif;

18° les actes et travaux conformes à l'aménagement arrêté en application d'un plan de gestion ou d'un règlement de gestion adoptés, en vertu de l'ordonnance du 27 avril 1995 relative à la sauvegarde et à la protection de la nature, et sur avis conforme de la Commission Royale des Monuments et des Sites;

19° les fouilles.

Art. 35. Les actes et travaux relatifs à un immeuble faisant l'objet d'une mesure de protection qui sont dispensés de l'avis de la Commission royale des Monuments et des Sites sont également dispensés de l'avis de la commune et de l'avis de la commission de concertation.

TITEL IV. — SLOTBEPALINGEN

Art. 36. Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 juni 2003 tot bepaling van de handelingen en werken die vrijgesteld zijn van een stedenbouwkundige vergunning, van het advies van de gemachtigde ambtenaar, van de gemeente of van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen of van de medewerking van een architect wordt opgeheven.

Art. 37. De Minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening wordt belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 13 november 2008.

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing, Huisvesting, Openbare Netheid en Ontwikkelingssamenwerking

Ch. PICQUE

MINISTERIE

VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

N. 2008 — 4307

[C — 2008/31597]

13 NOVEMBER 2008. — Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van 3 mei 2005 betreffende het in de handel brengen en de keuring van zaaizaad van groenvoedergewassen

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeveelt, inzonderheid op artikel 2, § 1, gewijzigd bij de wetten van 21 december 1998 en 5 februari 1999;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 3 mei 2005 betreffende het in de handel brengen van zaaizaad van groenvoedergewassen, gewijzigd bij besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 31 augustus 2006;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 23 juli 2008;

Gelet op het overleg tussen de gewesten en de federale overheid op 24-07-2008 bekrachtigd door de Interministeriële Conferentie Landbouwbeleid op 24 juli 2008;

Gelet op advies nr. 45.241/1 van de Raad van State, gegeven op 16-10-2008, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat Richtlijn 66/401/EEG van de Raad van 14 juni 1966 betreffende het in de handel brengen van zaaizaad van groenvoedergewassen laatst gewijzigd werd bij Richtlijn 2007/72/EG van de Raad van 13 december 2007, en dat die richtlijn een verplichting inhoudt om er zich binnen de voorgeschreven termijn naar te schikken;

Op voorstel van de Minister, tot wiens bevoegdheid landbouwbeleid behoort;

Na beraadslaging,

Besluit :

Artikel 1. In artikel 1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 3 mei 2005 houdende de reglementering van in de handel brengen en van de keuring van zaaizaad van groenvoedergewassen, wordt punt 1° vervangen door wat volgt :

1° groenvoedergewassen : de gewassen en kiemen van de volgende geslachten en soorten :

TITRE IV. — DISPOSITIONS FINALES

Art. 36. L'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 12 juin 2003 déterminant les actes et travaux dispensés de permis d'urbanisme, de l'avis du fonctionnaire délégué, de la commune ou de la Commission royale des monuments et des sites ou de l'intervention d'un architecte est abrogé.

Art. 37. Le Ministre qui a l'Aménagement du territoire dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 13 novembre 2008.

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine, du Logement, de la Propreté publique et de la Coopération au Développement

Ch. PICQUE

MINISTERE

DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

F. 2008 — 4307

[C — 2008/31597]

13 NOVEMBRE 2008. — Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale modifiant l'arrêté du 3 mai 2005 relatif à la réglementation du commerce et du contrôle des semences de plantes fourragères

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu la loi du 11 juillet 1969 relative aux pesticides et aux matières premières pour l'agriculture, l'horticulture, la sylviculture et l'élevage, notamment l'article 2, § 1er, modifié par les lois des 21 décembre 1998 et 5 février 1999;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 3 mai 2005 portant réglementation du commerce et du contrôle des semences de plantes fourragères, modifié par arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 31 août 2006;

Vu l'avis de l'Inspection des Finances, donné le 23 juillet 2008;

Vu la concertation entre les régions et les autorités fédérales du 24-07-2008 sanctionnée par la Conférence interministérielle de Politique Agricole du 24 juillet 2008;

Vu l'avis n° 45.241/1 du Conseil d'Etat, donné le 16-10-2008., en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat le 12 février 1973;

Considérant que la Directive 66/401/CEE du Conseil du 14 juin 1966 concernant la commercialisation des semences de betteraves, a été modifiée en dernier lieu par la Directive 2007/72/CE du Conseil du 13 décembre 2007, et que ces directives impliquent une obligation de s'y conformer dans le délai imparti;

Sur la proposition du Ministre ayant la politique agricole dans ses attributions;

Après délibération,

Arrête :

Article 1er. A l'article 1er de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 3 mai 2005 relatif à la réglementation du commerce et du contrôle des semences de plantes fourragères, le point 1° est remplacé par la disposition suivante :

1° Plantes fourragères : les plantes des genres et espèces suivants :